

Takto se na titulní straně (ovšem v barvách a s ilustrací) prezentuje nová publikace, která vyšla v prosinci minulého roku v nakladatelství Win-Gra. Mezi učebnicemi zaměřenými na výuku zobcové flétny je skutečně nová nejen datem vydání, ale především moderním přístupem k výuce hry na tento nástroj a do jisté míry k výuce základů hry na dechové nástroje v širším pojetí. Pro děti je na první pohled přitažlivá svým grafickým provedením, pro pedagogy především Metodickým sešitem, ale také použitím řady alternativních způsobů grafického znázornění tónů a zvuků zobcové flétny.

Autoři učebnice Jan a Eva Kvapilovi jsou v našem kraji jistě známí všem, kteří se o zobcovou flétnu zajímají: Jan Kvapil především jako vynikající interpret, propagátor zobcové flétny a pedagog Víkendové školy hry na zobcovou flétnu v Praze a Ostravě, Eva Kvapilová jako výborná učitelka zobcové flétny. Ostatně, na zadní straně učebnice lze najít jejich stručnou vizitku. Tamtéž je také uvedena stručná a výstižná charakteristika Flautoškoly (cituji):

Flautoškola 1

- je moderní flétnová učebnice vycházející ze zkušenosti špičkových světových pedagogů a osvědčených zahraničních škol
- první z řady učebnic pro sopránovou zobcovou flétnu je určena zejména pro
 - děti od 6 let (důkladně popsána metodika počítá i se staršími začátečníky)
 - individuální výuku s učitelem v přípravce a prvních ročnících ZUŠ

Jan a Eva Kvapilovi Flautoškola 1

Učebnice hry na sopránovou zobcovou flétnu

- nástroj s barokními prstoklady
 - hravou formou seznamuje žáka se základními technickými i hudebními návyky
 - věnuje velkou pozornost výuce artikulace
 - obsahuje řadu lidových písniček s textem a akordovými značkami, písničky a skladby s doprovodem pro cembalo (klavír), staré tance s doprovodem altové flétny, popř. bicího nástroje
 - využívá moderní techniky v řadě zábavných zvukových her a cvičení
 - pracuje s tónovým rozsahem c'-d¹ (včetně tónu fis¹)
 - v Metodickém sešitě pro učitele přináší podrobný popis práce s učebnicí a mnoho podnětů a nápadů pro výuku hry na zobcovou flétnu v malých skupinách
 - odpovídá připravovaným novým osnovám pro výuku hry na zobcovou flétnu na ZUŠ.

Co k tomu dodat? Učebnici jsem podrobně prostudoval a navíc částečně zkoušel v praxi již v době jejího vzniku, takže si dovoluji pár poznámek. Především: v dosavadních u nás vydaných učebnicích je víceméně jedinou metodickou pomůckou pro učitele i žáka hmat nového tónu, v lepším případě něco málo navíc. Flautoškola je zásadně jiná, protože:

- 1) Od začátku v ní nejde pouze o zvládnutí hmatů, ale především

o dosažení charakteristického zvuku nástroje, o správné návyky v oblasti tvoření krásného tónu (a také umění poslouchat). K tomu vede hlavně důsledně zpracovaná metodika dechové techniky a artikulace (zde je užíván pojem „flétnová řeč“).

- 2) Zahrnuje skvělý Metodický sešit, který je sám o sobě jedinečnou metodickou pomůckou nejen pro učitele, ale i pro rodiče, případně starší žáky nebo samouky. Tato výtečně zpracovaná metodika poslouží i těm učitelům, kteří chtějí zůstat u své osvědčené pedagogické literatury.
- 3) Jsou zde hry se zvukem, které v jiných našich školách rozhodně nenajdete. Tyto hry se žákům obvykle líbí, ale především jim prospívají a přinášejí vítané zpestření do vyučovacích hodin i domácí přípravy.
- 4) Hravou formou ukazuje žákům, jak se učit, a především (což je pro hru na každý nástroj podstatné) vede žáka ke zvládnutí zvuku nástroje a přirozenému projevu.
- 5) Najdete zde renesanční tanečky – skladby pro zobcovou flétnu velmi typické, často však učiteli opomíjené. Tanečky jsou doplněny jednoduchým doprovodem. Na druhou stranu jsou zde „moderní techniky“, které poslouží jako příprava na kompozice současných autorů a způsoby interpretace jejich grafického zápisu.
- 6) Flautoškola dává prostor žákům pro rozvoj fantazie a vlastní „tvorby“.

Jan Kvapil studoval hru na zobcovou flétnu u P. Holtsläga na Royal Academy of Music v Londýně a u C. van Heerden na konzervatoři v Linci, své studium zakončil získáním pedagogického diplomu (Licentiate of the Royal School of Music Londýn, 2001). Vystupuje s renomovanými českými i mezinárodními ansámblí, nahrává pro rozhlas, televizi i hudební vydavatelství. V centru jeho zájmu stojí pedagogická činnost. Ve své První víkendové škole hry na zobcovou flétnu v Praze a v rámci pravidelných seminářů pořádaných po celé republice se zaměřuje především na výuku učitelů ZUŠ a žáků s profesionálními ambicemi. Je ředitelem Letní školy staré hudby v Prahatcích, na níž vyučují špičkoví naši i světoví hráči a učitelé. Publikuje též v hudebním tisku a překladá odbornou literaturu.

Eva Kvapilová po absolvování brněnské konzervatoře (hoboj) prohlubovala studium hry na zobcovou flétnu na Letní škole staré hudby a dalších seminářích. Její žáci získávají ocenění na mnoha soutěžích a patří k našim nejnadějnějším mladým hráčům. V První víkendové škole hry na zobcovou flétnu předává své pedagogické zkušenosti učitelům ZUŠ i jejich žákům.

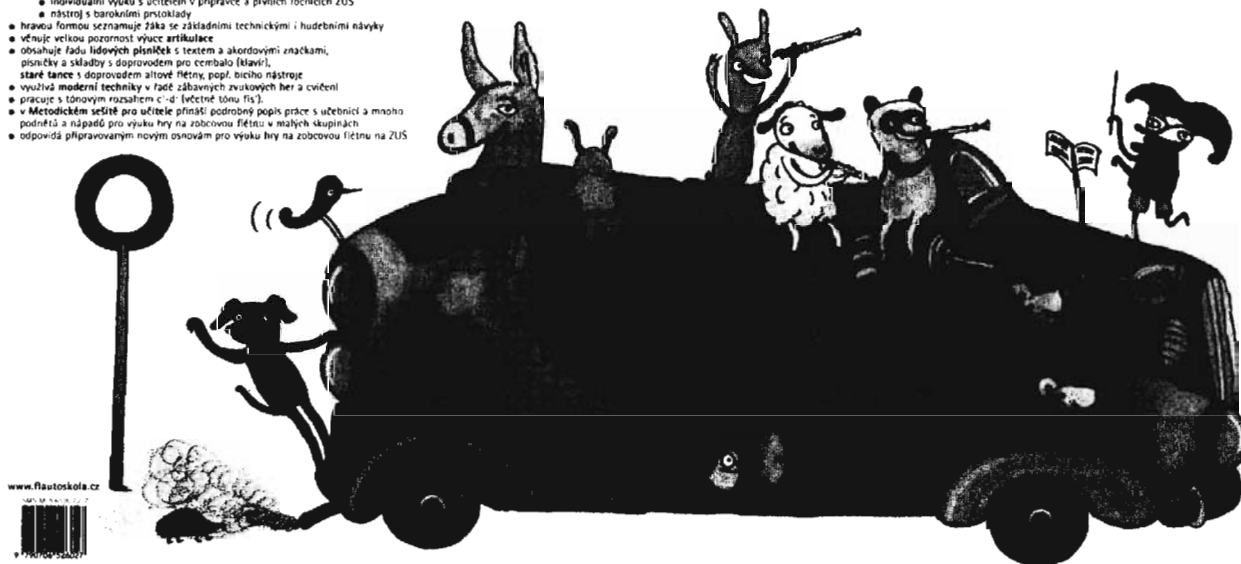
Flautoškola 1

- je moderní flétnová učebnice vycházející ze zkušeností špičkových světových pedagogů a osvědčených zahraničních škol
- první z řady učebnic pro sopránovou zobcovou flétnu je určena zejména pro
 - děti od 6 let (důkladně popsána metodika počítá i se staršími začátečníky)
 - individuální výuku s učitelem v přípravce a prvních ročnících ZUŠ
 - nástroj s barokními prstoklady
- hravou formou seznamuje žáka se základními technickými i hudebními návyky
- věnuje velkou pozornost výuce artikulace
- obsahuje řadu lidových písniček s textem a akordovými značkami, písničky a skladby s doprovodem pro cembalo (klavír), staré tance s doprovodem altové flétny, popř. bicího nástroje
- využívá moderní techniky v řadě zábavných zvukových her a cvičení
- pracuje s tónovým rozsahem c'-d¹ (včetně tónu fis¹)
- v Metodickém sešitě pro učitele přináší podrobný popis práce s učebnicí a mnoho podnětů a nápadů pro výuku hry na zobcovou flétnu v malých skupinách
- odpovídá připravovaným novým osnovám pro výuku hry na zobcovou flétnu na ZUŠ

JAN A EVA KVAPILOVI

FLAUTOŠKOLA 1

Učebnice hry
na sopránovou zobcovou flétnu

www.flautoskola.cz

- 7) Učebnice spolu s Metodickým sešitem je pro učitele inspirací pro hledání přitažlivých forem výuky a zároveň dobrou příležitostí k zamýšlení, co by se dalo ve vlastní práci změnit, zda vedeme žáky metodicky správně, zda by nebylo dobré se o tento citlivý nástroj zajímat více než doposud.
- 8) Nelze přehlédnout žluté rámečky obsahující nutné základy hudební teorie.
- 9) Najdete zde řadu odpovědí na mnohé nejasnosti v každodenní práci s žákem.
- 10) Mnohé prvky lze použít i u starších a pokročilých žáků, např.:
 - dechová cvičení, pokud je dosud žák nepraktikuje
 - „prstovky“ ke zdokonalení prstové techniky (vynikající jsou „žížalky“)

- zvuková cvičení a základy moderních technik
- artikulace u žáků (i učitelů), kteří se s tímto pojmem ve výuce setkávají poprvé
- dle metodického sešitu se lze pokusit o postupnou a nenásilnou nápravu všeho, co dosud nebylo v pořádku.

Podle mého názoru máme my, učitelé zobcové flétny, k dispozici konečně jednoznačně dobrý výchozí materiál pro vlastní práci, který bude mít, doufejme, včasné a stejně zdařilé pokračování v dalších dílech. Mám sice určité obavy o přijetí této učebnice mnohými učiteli, protože přináší práci navíc (přinejmenším prostudování nového materiálu, změnu některých dosavadních postupů a návyků...) a – řeknu to otevřeně – i přiznání vlastních chyb v dosavadní výuce. Ale snad brzy většina z nás

pochopí, že se nám konečně nabízí pomocná ruka, která nás bezpečně povede nelehkou cestou, kterou se svými žáky denně absolvujeme. A ještě poznámka nakonec: jelikož jsem již učinil s výukou podle této učebnice jisté zkušenosti, chtěl bych vás, kolegyně a kolegové, poprosit – prostudujte si pečlivě Metodický sešit, nejlépe včetně předmluvy. Účinněji pomůžete nejen sobě, ale především do vašich rukou svěřeným žákům. Vždyť oni a jejich rodiče nám věří a věří i naší odborné přípravě. Oni nevědí, že (až na výjimky) nikdo z nás zobcovou flétnu nestudoval, proto se nechejme pokorně poučit od již poučených. Nyní k tomu máme jedinečnou příležitost.

Uvítám rád vaše připomínky k Flautoškolce nebo k výuce zobcové flétny.

Bronislav Jonszta